

OBSAH

PŘEDMLUVA	3
VÝSLOVNOST	5
STAROSLOVĚNSKÁ GRAFIKA A GRAFICKÉ ZNAČKY	7

I. RUKOPISY A NÁPISY Z 9. - 11. A POČÁTKU 12. STOLETÍ

A) Rukopis staroslověňštiny moravského typu

<u>Kyjevské listy</u> s paralelním zněním latinským	9
---	---

B) Kánon rukopisů a nápisů klasické staroslověňštiny (bulharsko - makedonských)

1. <u>Kodex Zografský</u>	17
a) J 1.1 - 10 s paralelním zněním řeckým	18
b) L 2.40 - 51 s paralelním českým překladem dle bible Kralické	18
c) Mc 5.35 - 43	19
d) L 15.11 - 32	19
2. <u>Kodex Mariánský</u>	20
a) L 4.21 - 30	21
b) Mt 25.1 - 13 s paralelním zněním dle kodexu Assemanova	21
3. <u>Kodex Assemanův</u>	22
a) Mt 18.23 - 35 s paralelním zněním řeckým	23
b) L 6.31 - 36	23
4. <u>Bojanský palimpsest</u>	24
J 19.6 - 19	24
5. <u>Evangelní listy Ochridské</u>	25
J 20.19 - 25	26
6. <u>Žaltář Sinajský</u>	26
a) Ps 48.1 - 12	27
b) Ps 101.2 - 12 s paralelním zněním řeckým	27
c) Ps 118.22 - 29 s paralelním českým překladem dle ekumenického vyd. bible	27
7. <u>Euchologium Sinajské</u>	28
a) Modlitby při sázení vína (13b19 - 14a9) a po obědě (17b5 - 17)	29
b) Чинъ надъ исповѣдажоштиимъ се (66b1 - 67a8)	29
c) Svatojimramská modlitba (72a5 - 73a1) s paralelním zněním starohornoněmeckým	30
d) Zapovědi světyichъ отьсь (102b2 - 26) s paralelním českým překladem	30
8. <u>Clouzův sborník</u>	31

a) Z Metodějovy homilie s paralelním českým překladem	32
b) Z Epifaniovy homilie s paralelním zněním řeckým	33
9. <u>Rylské hlaholské listy</u>	33
L. 2, sl. 2.16 - 3.15	34
10. <u>Savvina kniha</u>	34
a) Mt 20.1 - 10; L 1. 32 - 38	35
b) L 8.13 - 15, 12.21 a 7.1 - 4 s variantami z jiných staroslověnských evangeliálních kodexů ..	36
11. <u>Listy Undolského</u>	36
Celý text	37
12. <u>Eninský apoštol</u>	37
Gal 4.22 - 30 s paralelním zněním řeckým	38
13. <u>Kodex Supraslský</u>	39
a) Úryvek z Života sv. Konona (43.12 - 45.1) s paralelním českým překladem	40
b) Úryvek z homilie Jana Zlatoústého na Zelený čtvrtek (424.15 - 427.22)	41
c) Úryvek z homilie Jana Zlatoústého na svatodušní neděli (325.4 - 326.7) s paralelním zněním dle Clozova sborníku (1a1 - 1b5)	42
14. <u>Chilandarské listy</u>	43
IAa1 - IBa1 s paralelním zněním řeckým	44
15. <u>Nápis cara Samuila</u>	44
Text s paralelním českým překladem	45
16. <u>Nápis Mostičův</u>	45
Text s paralelním českým překladem	45
C) Rukopis staroslověnštiny panonskoslovinského typu	
<u>Frizinské památky</u>	45
Úryvek z výzvy k pokání s paralelním rekonstruovaným zněním cyrilicí dle Weingarta	46
D) Rukopis staroslověnštiny českého typu	
<u>Pražské zlomky hlaholské</u>	47
Text	48
E) Rukopis a nápis staroslověnštiny charvátského typu	
1. <u>Hlaholské listy vídeňské</u>	50
Text	51
2. <u>Baščanská deska</u>	51
Text	52
F) Rukopisy staroslověnštiny ruského typu	
1. <u>Ostromirův evangeliář</u>	52
a) Mt 26.69 - 74	53

b) L 14.16 - 23	53
2. <u>Mstislavovo evangelium</u>	53
a) J 8.12 - 20 s paralelním zněním dle kodexu Zografského	53
b) Mt 11.20 - 26 s paralelním zněním dle kodexu Marianského	54
3. <u>Jevgenijův žaltář</u>	54
a) Ps 85.5 - 11 s paralelním zněním dle žaltáře Sinajského	55
b) Ps 88.5 - 9 s paralelním zněním dle žaltáře Sinajského	55
4. <u>Minea Dubrovskeho</u>	55
Text	56
5. <u>Ízbornik 1076 g.</u>	56
Text	56
6. <u>Sinajský paterik</u>	57
Text	57
7. <u>Život Kondratův</u>	58
Text s paralelním zněním dle kodexu Supraslského	58
G) Rukopis církevní slovanštiny srbské redakce	
<u>Mirolavovo evangelium</u>	59
J 2.1 - 11	59

II. LITERÁRNÍ TEXTY IX. - XI. STOLETÍ DOLOŽENÉ V MLADŠÍCH OPISECH

A) Texty velkomoravské

1. <u>Život Konstantinův</u>	60
Kap. II a XIV - XVIII s paralelním českým překladem	61
2. <u>Život Metodějův</u>	70
Kap. II - XVII s paralelním českým překladem	70
3. <u>Proglas k evangeliu</u>	79
Text s paralelním českým překladem	80
4. <u>Prozaická předmluva Konstantina Filozofa k evangeliu</u>	82
Text s paralelním českým překladem	82
5. <u>Liturgický kánon k uctění památky Dimitrije Soluňského</u>	83
9. píseň s paralelním českým překladem	84
6. <u>Legenda Chersonská</u>	85
Úryvek z textu s paralelním českým překladem	85
7. <u>Zakon sudnyj ljudem</u>	86
§§ 2, 5, 9, 11, 14, 18, 23, 24 a 29 s paralelním českým překladem	86
8. <u>Pochvala Cyrilovi</u>	88

a) Úryvek z 1. redakce s paralelním českým překladem	89
b) Úryvek z 2. redakce s paralelním českým překladem	89
9. Pochvalné slovo Cyrilovi a Metodějovi	90
Úryvek z textu s paralelním českým překladem	90
B) Texty bulharské	
1. Traktát mnicha Chrabra o slovanském písmu	91
Text s paralelním českým překladem	91
2. Život Naumův	95
Úryvek z textu s paralelním českým překladem	95
3. Z díla Jana Exarchy Bulharského	96
a) Prolog k evangeliu s paralelním českým překladem	97
b) Z Šestodněvu: Popis Symeonova dvora s paralelním českým překladem	97
4. Proložní život Konstantinův a Metodějův	98
Text s paralelním českým překladem	98
5. Z akrostichových kánonů Konstantina Přeslavského	99
Text	100
6. Kliment Velický: Pochvalné slovo archandělovi Michailovi	100
Úryvek textu	101
C) Texty české	
1. Život knížete Václava	102
a) Úryvek z redakce vostokovovské s paralelním českým překladem	103
b) Úryvek z redakce minejní s paralelním českým překladem	103
c) Úryvek z redakce charvátskohlaholské s paralelním českým překladem	104
2. Druhá staroslověnská legenda o sv. Václavu	105
Kap. IV a XVIII s paralelním českým překladem	105
3. Liturgický kánon k uctění památky sv. Václava	106
7. a 8. píseň s paralelním českým překladem	106
4. Život sv. Víta	108
Úryvek textu s paralelním zněním latinským a s českým překladem	108
5. Život sv. Benedikta	110
Úryvek textu	110
6. Besedy Řehoře Velikého na evangelium	110
Úryvek textu s paralelním zněním latinským	111
D) Texty ruské	
1. Slovo o zákoně a milosti kyjevského metropolity Ilariona	112
Ukázka textu s paralelním českým překladem	112

2. Nestorův Život Feodosije Pečerského	113
Úryvek textu s paralelním českým překladem	113
<u>SLOVNÍČEK STŘEDOVĚKÝCH KŘESŤANSKÝCH REÁLÍÍ</u>	115
VÝBĚROVÁ BIBLIOGRAFIE	129
1. Chrestomatie, antologie, výběry textů a jejich překladů	130
2. K textologickému zkoumání skupin textů, rukopisů nebo literárních druhů a žánrů	130
3. Ke vzniku staroslověnštiny a lokálních redakcí církevní slovanštiny	131
4. K začlenění staroslověnských a církevněslovanských památek do rámce starých slovanských literatur národních	131
5. K slovní zásobě staroslověnštiny	132
6. K pojmům ze středověkých a křesťanských reálií	132
7. Bibliografie, encyklopedie	132
ZKRATKY ČASOPISŮ	134
TABULKA HLAHOLSKÉ A CYRILSKÉ ABECEDY	136
<u>STAROSLOVĚNSKO - ČESKÝ SLOVNÍČEK</u>	139
OBSAH	169

STAROSLOVĚNSKÁ ČITANKA

Doc. PhDr. Zdeň Hájek, CSc.

PhDr. PaDr. Radoslav Volavka, DrSc.

Lektoroval: PhDr. Hans Gutschow, CSc.

Vydala Univerzita Karlova, Vydavatelství Karolinum Praha 1, Ovocná ul. 5
Praha 1997, jako příspěvek pro jubileum Středověké školy Univerzity Karlovy

Číslo do tisku: únor 1997

Vydavatelství REOLETA, s.r.o., Praha

A4 16,58 - VA 20,20 - 1. vydání - Náklad 500 výtisků

90-59-97 1736

Číslo Kč 66,-